

Europeiska
kommissionen

Chokladspelet

Ett rollspel om beslutsfattandet i EU

Handledning

Handledning

Översikt

Deltagarna simulerar ett möte i Europeiska unionens råd (informellt och hädanefter: Ministerrådet/rådet). Syftet med mötet är att nå ett beslut om lagstiftningsförslaget rörande ingredienserna i choklad. Förslaget, som är lagt av Europeiska kommissionen (kommissionen), kommer bara att antas om **både** Ministerrådet och Europaparlamentet är överens om det slutgiltiga innehållet. Under mötet presenterar kommissionen sitt nya förslag till chokladdirektiv och Europaparlamentet informerar rådet om sin ståndpunkt.

Deltagarna spelar rollen som EU-medlemsländernas ministrar. De bör tänka på både sina nationella intressen och se till att den europeiska lagstiftningsprocessen fungerar smidigt. Företrädare för Europeiska kommissionen och Europaparlamentet medverkar också i förhandlingen.

Fallstudie

I vissa medlemsländer får alla produkter, som liknar choklad, säljas under detta namn. I andra medlemsländer får en produkt bara kallas *choklad* om den innehåller kakaosmör. Det är problematiskt eftersom det innebär att chokladdtillverkare i vissa länder inte kan sälja sina produkter, vilket gör handeln inom EU svårare.

Europeiska kommissionen ska se till så företag och privatpersoner fritt kan köpa och sälja varor; att vi har så kallad fri rörlighet för varor inom EU.

Kommissionen har därför utarbetat ett lagförslag, ett s.k. direktiv, som ska gälla för alla EU:s medlemsländer. Direktivet innehåller följande förslag:

Sammanfattning av rollspelet, ca 75min

Antal deltagare är något flexibelt men gärna minst 12 och max ca 28.

Del A: Introduktionsfilm och förklaring (10–15 minuter)

Del B: Förberedelse i grupper (5–10 minuter)

Del C: Rollspelsmöte i Ministerrådet (45 minuter) inkl. två omgångar samt paus och slutomröstning.

Del D: Diskussion efteråt (10 minuter)

Om du har några frågor om detta rollspel vänligen kontakta Europeiska kommissionens representation i Sverige via telefon: 08 - 562 444 11

https://sweden.representation.ec.europa.eu/om-oss/kontakta-oss_sv

© Europeiska unionen 2022

Vänligen observera att tillvägagångssättet för detta rollspel har förenklats och att det därmed omfattar färre länder än de som deltog i det ursprungliga beslutsfattandet i Ministerrådet. Vidare har en del fakta gällande choklad och chokladproduktion ändrats av samma anledning. Det anges exempelvis att Italien har kakaoodlingar samt att Sverige har endast två chokladfabriker, vilket är felaktigt. Angiven befolkningsmängd är statistik från 2019.

<https://europa.eu/!kbFMbP>

a. Företag ska kunna få ersätta kakaosmör med andra vegetabiliska fetter och fortfarande få kalla sina produkter *choklad*.

b. Det ska vara obligatoriskt för alla medlemsländer att tillåta försäljning av sådan *choklad*.

Lärandemål

Målet är att deltagarna ska få uppleva hur det europeiska beslutsfattandet fungerar och få förståelse för hur nationella intressen, och andras, spelar en roll.

Tidsåtgång & antal deltagare

Rollspelet, inklusive introduktion, tar ca 75 minuter. Beroende på hur lång tid du har till förfogande kan du ge deltagarna mer eller mindre tid att förbereda sig i grupper. Du kan också förkorta, eller förlänga, diskussionen efteråt om det skulle behövas.

Rollspelet kan delas upp på två tillfällen. Slutför då delarna A och B under det första tillfället. Ägna därefter det andra tillfället åt rollspelet (C) och diskussionen efteråt (D).

Antal deltagare är något flexibelt men gärna minst 12 och max ca 28. Se mer information under punkten *Rollspelet* och indelning i grupper.

Material som krävs

- Introduktionsfilm ca 3,5 min som finns på Representationens [hemsida här](#).

- Frivilligt: Ytterligare presentation av den EU.

- En genomgång av fallstudien.

- Anteckningsmöjligheter för deltagarna.

- Det färdigprogrammerade Excelbladet för att fylla i omröstningarnas resultat (visas med fördel för hela gruppen på storskärm).

Förberedelse

Ställ i ordning stolar och bord för ett möte i förväg, i en fyrkant. Använd gärna flaggorna längst bak i dokumentet med rollbeskrivningar till bordsplaceringen. Vidare underlättar det förhandlingen om deltagarna har någon slags namnskytt under pausen.

Ordföranden	
Frankrike	Sverige
Tjeckien	Portugal
Polen	Tyskland
Belgien	Nederländerna
Spanien	Irland
Europaparlamentet	Italien
Europeiska kommissionen	

Se också till att samtliga deltagare förstår följande ord och koncept: *vegetabiliska fetter, kakaosmör, palmolja, avskogning, konsumenter, direktiv, lobbying, fri rörlighet för varor inom EU* (eg. EUs inre marknad), *majoritetsbeslut, kvalificerad majoritet, att vara föredragande, att kompromissa/ en kompromiss, praliner, Fairtrade* (märkningen) och *allierade*.

Rollspelet

Del A. Introduktionsfilm och förklaring (10–15 minuter)

- Visa introduktionsfilmen (ca 3,5min) för deltagarna. Filmen har för närvarande engelskt ljud och saknar svensk textning, vilket vi beklagar. En uppdaterad version med svensk textning kommer publiceras så snart som möjligt.
- Frivilligt: Ge en kort beskrivning av EU och hur beslutsfattandet går till. Färdigt undervisningsmaterial hittar du på Representationens [hemsida här](#) och i [Elev- & Lärarhörnan](#) på EUs officiella webbsida.
- Förklara de olika delarna av rollspelet och gruppernas funktion under förhandlingarna:

Första omgången – Europeiska kommissionen presenterar lagförslaget, preliminär omröstning bland länderna, Europaparlamentets ståndpunkt, paus i förhandlingarna.

Andra omgången – Genomgång av det (eventuellt) ändrade förslaget, diskussion och slutomröstning bland länderna, Europaparlamentets ståndpunkt.

Förklara att de nationella ministrarna under pausen måste försöka 1) övertyga de andra medlemsländerna och 2) få Europaparlamentet att samtycka till deras respektive ståndpunkt. Tydliggör att förslaget bara kommer antas om **både** Ministerrådet och Europaparlamentet är överens om det slutgiltiga innehållet. Under pausen är det också möjligt att 3) fråga om Europeiska kommissionen är beredd att skriva om sitt förslag.

- Dela upp deltagarna i 14 grupper med 1-2 deltagare per grupp. Om gruppen har fler än 28 deltagare (14 x 2) kan några bilda grupper om 3 även om max 2 rekommenderas.

Grupp 1

Europaparlamentet (1–2 deltagare)

Grupp 2

Ordförande för Ministerrådet (1–2 deltagare)

Grupp 3

Europeiska kommissionen (1–2 deltagare)

Grupp 4–14

EU-ländernas ministrar (1–2 deltagare per medlemsland)

Om du inte har tillräckligt med deltagare så kan Portugal, Irland och/eller Tjeckien utelämnas. **Det är dock viktigt att även dessa länders röster räknas och inkluderas i Exceltabellen** då tabellen är förprogrammerad med landkriterium och befolkningskriterium. Läs i så fall själv upp det utelämnade landets ståndpunkt under mötet.

- Ge deltagarna rollbeskrivningarna. Dessa finns i separat dokument.

Del B: Förberedelse i grupper (5–10 minuter)

Deltagarna bestämmer hur de ska agera genom att använda rollbeskrivningarna. Kommer de att rösta för eller emot Europeiska kommissionens förslag? Och varför?

Förklara att representanten för Europaparlamentet och Europeiska kommissionen inte har rösträtt i Ministerrådet men kommer vilja påverka ministrarna så en majoritet röstar i enlighet med deras åsikt om chokladdirektivet.

Del C: Rollspelsmöte i Ministerrådet (45 minuter)

Första omgången: 10 minuter

Rådets ordförande öppnar mötet och ger ordet till **Europeiska kommissionen**. Kommissionen läser upp sitt förslag till direktiv.

Ordföranden ber sedan varje land att kort förklara sin ståndpunkt till direktivet. Uppmuntra deltagarna att anteckna åsikterna.

Preliminär omröstning

Ordföranden frågar vilka länder som vill rösta *för* direktivet, såsom det är formulerat av Europeiska kommissionen, samt vilka som röstar *emot*. Du som handledare noterar resultatet av omröstningen i Exceltabellen och visar för samtliga deltagare. Tabellen är förprogrammerad och inkluderar gränserna för både landkriterium och befolkningsskriterium. Vid slutet av omröstningen kommer ingen majoritet ha uppnåtts.

Rådets ordförande ger ordet till **Europaparlamentet**. Förslaget möter starkt motstånd i Europaparlamentet och har nyligen röstats ner med stor majoritet.

Ordföranden utlyser en paus på 15 minuter. Under tiden försöker de olika länderna få stöd för sina ståndpunkter. Det är också möjligt att lämna in ändringsförslag till Europeiska kommissionen under pausen.

Paus: 15 minuter

Förhandling: medlemsländernas olika ministrar söker stöd för sina ståndpunkter eller kompromisser. Det är tillåtet att be Europeiska kommissionen att ändra förslaget.

Styr deltagarna i rätt riktning under pausen. Vilka länder kan övertygas? Påminn även ministrarna och kommissionen om att diskutera frågan med **Europaparlamentet** som har en viktig roll. För att lagförslaget ska kunna antas krävs ju att både Ministerrådet och Europaparlamentet är överens.

Andra omgången: 20 minuter

Rådets ordförande inleder mötet och betonar det gemensamma intresset: Internationell handel inom EU.

Ordföranden frågar **Europeiska kommissionen** om de har gjort ändringar i förslaget till chokladdirektiv. Om så är fallet, får kommissionen ordet för att presentera det ändrade förslaget och förklara varför det har ändrats. Om så inte är fallet, läser Europeiska kommissionen förslaget på nytt så som det tidigare formulerats.

Ordföranden uppmuntrar till diskussion och frågar **ministrarna** från varje medlemsland hur han/hon ser på (det eventuellt ändrade) förslaget från kommissionen. På grund av tidsbrist kan ordföranden besluta att bara en del medlemsländer talartid.

Berätta för deltagarna att de kan göra vad de vill för att lägga fram ett övertygande argument under pausen och andra omgången. Utöver vad som står i rollbeskrivningen har deltagarna helt fria händer. De kan exempelvis förhandla med egna, kreativa namnförslag på chokladprodukter, med nivån på kakaohalten eller använda andra, påhittade lagförslag att kohandla med. Det kommer att leda till en livlig debatt!

Slutomröstning:

Ordföranden frågar vilka som är *för* och vilka som är *emot* (det ändrade) förslaget. Du registrerar rösterna i Exceltabellen. Tänk på att både landkriterium och befolkningskriterium måste uppfyllas för att förslaget ska godkännas.

Efter omröstningen förklarar **Europaparlamentet** sin ståndpunkt om (det ändrade) förslaget och ordföranden avslutar sedan mötet.

Del D: Diskussion efteråt (10 minuter)

Diskutera därefter processen och de argument som framförts.

Reflektera över resultatet. Var det rimligt att anta att Europaparlamentet och Ministerrådet skulle nå en överenskommelse om chokladdirektivet, vilket

krävs för ett slutgiltigt beslut? Reflektera över hur nationella intressen kan stå i vägen för det europeiska beslutsfattandet. Reflektera över hur ideologiska skillnader kan förhindra att en överenskommelse nås.

Det verkliga utfallet av EUs "chokladdirektiv"

Den verkliga chokladkampen började redan år 1973 då Storbritannien, Danmark och Irland blev EU-medlemmar. De vägrade acceptera befintliga EU-regler (direktiv 73/241/EEG) om att choklad inte får innehålla andra fetter än kakaosmör. Efter nästan 30 års diskussioner, och flera mindre ändringar till befintlig lagstiftning, kunde medlemsländerna tillslut enas om ett nytt "chokladdirektiv". Det undertecknades år 2000 och trädde i kraft år 2003 (direktiv [2000/36/EC](#)). **Enligt detta "chokladdirektiv" får högst 5% procent av chokladen utgöras av vegetabiliska fetter, som inte är kakaosmör.** Vilka de är ska också tydligt anges i innehållsförteckningen.

Vid intresse, se även direktiv 76/769/EEG.

